

Beleids- en begrotingstoelichting

ZEEVISSERIJ

Begrotingsuitvoering 2023

Hilde Crevits

Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

I. INHOUDSOPGAVE	
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	3
III. SAMENVATTING.....	5
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	5
1. Transversale, horizontale doelstellingen	5
2. Overkoepelende strategische doelstellingen.....	6
V. BELEIDSVELD: LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ.....	7
1. ISE VISSERIJ EN AQUACULTUUR	7
1.1. Strategische doelstellingen	7
1.2. Operationele doelstellingen.....	7
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	10
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's).....	11
1.3.2. Overige entiteiten onder gezag.....	12
1.3.3. Overige entiteiten onder toezicht.....	15
VII. BELEIDSVELD: LANDBOUW- EN ZEEVISSERIJONDERZOEK.....	17
1. ISE LANDBOUW- EN ZEEVISSERIJONDERZOEK	17
1.1. Strategische doelstellingen	17
1.2. Operationele doelstellingen.....	17
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	20
1.3.1. Overige entiteiten onder gezag.....	20
1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht.....	20
VIII. BELEIDSVELD: PROMOTIE LANDBOUW, TUINBOUW EN ZEEVISSERIJ	21
1. ISE PROMOTIE LANDBOUW, TUINBOUW EN ZEEVISSERIJ	21
1.1. Strategische doelstellingen	21
1.2. Operationele doelstellingen.....	22
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar	22
IX. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD.....	23
1. Apparaatskredieten	23
2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld	23
X. LIJST MET AFKORTINGEN	24
II. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN' ..	25
II. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'	27
III. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	27
IV. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'	27

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Onze Belgische zeevisserijsector heeft mooie resultaten neergezet in 2023 en toont daarmee haar veerkracht. De sector en de volledige keten hebben in samenwerking met administraties, onderzoeksinstellingen en promotie-instanties belangrijke inspanningen geleverd om zowel de productie als de marktwerking stabiel en optimaal te onderhouden.

De omzet van de vloot in 2023 was dankzij betere visprijzen groter dan 90 miljoen euro. Helaas blijft de Oekraïne-crisis aanhouden met een energieprijzinflatie en zijn de gevolgen van de Brexit nog steeds heel groot. De omvang van onze vloot bleef met 59 eenheden stabiel en met de verjonging van de vaartuigen de laatste jaren, is een duidelijke stap naar duurzaamheid op langere termijn gerealiseerd. Dit verhoogt zowel de veiligheid als de arbeids- en leefomstandigheden aan boord en ondersteunt hiermee de aantrekkingskracht en de schoonheid van het beroep. Die continue transitie naar een moderne, innovatieve en duurzame visserij is dé centrale doelstelling die we als overheid wensen te bevorderen en te stimuleren via de vele initiatieven en projecten.

Het Belgisch programma voor het Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur (EFMZVA) voor de programmeringsperiode 2021–2027 werd effectief opgestart midden 2023, zowel via steunmaatregelen als via gerichte projectoproepen rond diverse thema's. Omwille van de Oekraïne-crisis werd het aflopende EFMZV met een jaar verlengd en zijn ook daar significante activiteiten uitgevoerd, inclusief een laatste wijziging van het operationeel programma ter voorbereiding van een optimale afsluiting.

Ook de samenwerking met OVIS (Ondersteuningsfonds voor Visserij in Transitie) leidde tot projectoproepen in 2023.

Wat betreft het Brexit-adaptatiefonds betekende 2023 een belangrijk eindjaar waarin grote dossiers zoals compensatie en versterkte tracering werden afgerond. Bij het EFMZA werd sterk ingezet op digitalisering zowel voor de klant als voor het centraal beheer van het fonds. Belangrijk is ook de opmaak van de strategie en selectie (eind 2023) van de lokale actiegroep visserij 'Zeebonk' als vaste pijler voor de bottom-up samenwerking door en voor de stakeholders zelf.

De initiatieven voor promotie en marktontwikkeling liepen onverminderd verder. Deze informatiecampagnes ondersteunen de duurzame initiatieven, de integrale benutting van de aanlandingen en het belang van visproducten in een gezond en gebalanceerd eetpatroon. We bieden de consument vertrouwen via Visserij Verduurzaamt waarbij de wetenschappelijke onderbouwing een (geplande) update kreeg en ook de uitbouw richting de (klein)handel, horeca en brede consument werd verdergezet. Het aspect van financiële zelfstandigheid en opties rond toekomstige verdienmodellen werd onderzocht. Daarnaast gaan ook de initiatieven aan de productiezijde verder om zo de certificering en tracering van de visproducten uit te bouwen van op zee tot op het bord.

Integrale samenwerking vormt een cruciaal punt en de activiteiten van het Convenant 'Op koers naar duurzaamheid' vanuit de Taskforce, zijn tekenend op het vlak van overleg en organisatie. De interactie tussen de verschillende partners stimuleert de transitie naar steeds meer duurzaamheid met o.a. aandacht voor natuur en milieu, de mariene ruimtelijke planning, gebieden met visserijmaatregelen (zowel nationaal als bij de buurlanden), het marien actieplan vanuit de EC, de groene energietransitie, het belang van precisievisserij, de nieuwe controleverordening ... kortom innovatie en ontwikkeling op elke vlak. In 2023 werd

het Visserijrapport (VIRA) opgemaakt dat 2-jaarlijks verschijnt (in 2024). Deze publicatie herbergt een schat aan informatie en werpt meteen ook een blik in de toekomst met innovatie als één van de inhoudelijke thema's.

België neemt het voorzitterschap van de EU waar in de eerste helft van 2024 en de voorbereidingen daarvan werden in 2023 volledig opgestart. Naast de vele uitdagingen die het voorzitterschap biedt, zet België en Vlaanderen sterk in op verbeterde administratie, modernisering en verbeterd beheer voor de visserij en aquacultuur. Ondanks het vertrouwen in de toekomst, vormt de impact van zowel de voorbije als de huidige crisissen, de ontwikkeling van de blauwe economie en de (toekomstige) impact van onder meer energieparken en natuurbeschermingsgebieden op de beschikbare ruimte om te vissen, een bezorgdheid voor de vele bedrijven en marktdeelnemers. Visserij en aquacultuur verdienen hun plaats op zee als primaire sectoren die de voedselzekerheid en -veiligheid bewaken.

2023 was een druk maar tegelijk ook een succesvol jaar waarin tal van initiatieven zijn genomen of zijn opgestart met het oog op een gezonde en duurzame toekomst voor zowel zeevisserij als aquacultuur. Als overheid stimuleren we waar mogelijk om de sectoren de vele uitdagingen succesvol te laten aangaan. Met een goed beheer van de visstocks of een milieuvriendelijke aquacultuurproductie blijft vis een duurzame bron van hoogwaardige eiwitten. De consument mag er ook op vertrouwen dat we -onder meer via Visserij Verduurzaamt- geen inspanning schuwen om een gezond stukje vis te kunnen aanbieden, aangevoerd door onze eigen vissers. Dit is precies wat 'Vooruit voor (h)eerlijk voedsel in Vlaanderen' betekent in de praktijk !

III. SAMENVATTING

Met ingang van 1 januari 2024 zijn de beleidsdomeinen LV, EWI en WSE samengevoegd tot het nieuwe Beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie. Het Departement Landbouw en Visserij werd op 1 januari 2024 omgevormd tot het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. In de BBT BU 2023 worden nog de toen van toepassing zijnde benamingen gebruikt.

De programma's van het beleidsdomein Landbouw en Visserij bieden de nodige financiële middelen voor het apparaat van het beleidsdomein en de implementatie van het landbouw- en visserijbeleid, de ondersteuning van het onderzoek en de promotie en afzetbevordering. De programma's dragen bij tot de uitvoering van de doelstellingen en de klemtonen opgenomen in de beleidsnota Landbouw en Visserij 2019-2024.

TOTAAL – ZEEVISSERIJ, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
2023	AO	TO	LO	VAK	VEK
1e BA	0	0	0	3.044	2.552
1e BA-JR	0	0	0	2.552	2.552
BU	0	0	0	2.552	2.550

PROGRAMMA KD – LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

(duizend euro)					
2023	AO	TO	LO	VAK	VEK
1e BA	0	0	0	3.044	2.552
1e BA-JR	0	0	0	2.552	2.552
BU	0	0	0	2.552	2.550

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale, horizontale doelstellingen

- *Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 september 2020*

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

- *Het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan 2020-2024 zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 september 2020*

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan.

- *Het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan 2020-2024 zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 oktober 2020*

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij het Horizontaal Integratie- en Gelijke Kansenbeleidsplan.

- *Het Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025 zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 13 november 2020*

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij het Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden.

- *Het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld 2020-2024 zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 oktober 2020*

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij het Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld.

- *Het Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie 2020-2024 zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 21 mei 2021*

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is niet betrokken bij het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

- *Het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 9 december 2019 inclusief actualisaties*

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is betrokken bij het Energie- en Klimaatplan. Hiertoe wordt verwezen naar de BBT BU2023 landbouw.

- *Het luchtbeleidsplan 2030 zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 oktober 2019*

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij is betrokken bij het Energie- en Klimaatplan. Hiertoe wordt verwezen naar de BBT BU2023 landbouw.

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Er waren in 2023 geen overkoepelende strategische doelstellingen voor Visserij. De strategische doelstellingen zijn gekoppeld op het niveau van een inhoudelijk structurelement.

V. BELEIDSVELD: LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

Het beleidsveld Landbouw en Zeevisserij omvat drie inhoudelijke structurelementen (ISE):

- Thema overschrijdend (ISE A);
- Land- en tuinbouw (ISE B);
- Visserij en Aquacultuur (ISE D).

Voor wat betreft ISE A en B verwijs ik naar de BBT BU 2023 voor Landbouw van collega Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw.

1. ISE VISSERIJ EN AQUACULTUUR

Dit inhoudelijke structurelement (ISE D) heeft betrekking op het bevorderen van duurzame zeevisserij en aquacultuur binnen Vlaanderen waarbij een economisch efficiënte en ecologisch en sociaal aanvaardbare zeevisserij en aquacultuur centraal staat. Ook het Gemeenschappelijk Visserijbeleid situeert zich binnen dit ISE.

1.1. Strategische doelstellingen

In de beleidsnota 2019-2024 Landbouw en Visserij is voor dit inhoudelijke structurelement volgende SD ingeschreven:

- SD4. Een toekomstgerichte zeevisserij- en aquacultuursector met oplossingen voor economische, sociale en ecologische uitdagingen

1.2. Operationele doelstellingen

- OD 4.1 Het Europees gemeenschappelijk visserijbeleid

Bij de uitvoering, evaluatie en de herziening van het visserijbeleid dient steeds het langetermijnperspectief voor de sector en de vispopulaties voor ogen te worden gehouden. Het is door die volgehouden aandacht en duurzaam quotabeheer dat meer en meer visstocks die door de Belgische visserijsector worden bevestigd, op het niveau van maximale duurzame opbrengst worden beheerd. Hierbij is het belangrijk om ook voldoende economische stabiliteit in te bouwen gezien de toenemende graad van jaarlijkse schommelingen in vismogelijkheden.

België zet sterk in op het wetenschappelijke advies en de algemene monitoring en kennisopbouw van onze zeeën en oceanen. We ijveren op Europees niveau voor een visserijbeheer dat voornamelijk inzet op de vitaliteit en duurzaamheid van de visbestanden zodat een maximale output aan producten gegarandeerd wordt en dit tegen minimale impact en inspanningen en dus tegen minimale kostprijs. Daarnaast streven we -binnen het Europees visserijbeleid- naar een maximum aan efficiëntie, innovatie en modernisatie.

Onze visserij- en aquacultuursector moeten de hedendaagse normen, arbeidsomstandigheden of andere vereisten kunnen implementeren. Enkel door deze continue adaptatie en doorgedreven transitie blijven onze vissersvaartuigen competitief en blijven onze sectoren aantrekkelijk. Voor onze kleine sector is een maximaal resultaat behalen op basis van een beperkte inzet aan mensen en

overheidsmiddelen cruciaal. Simplificatie en een evenwichtige uitvoering zijn in dat opzicht belangrijke aandachtspunten.

De Europese doelstellingen en uitdagingen met betrekking tot het visserijbeleid, zoals opgenomen in de Europese Green Deal, met specifiek aandacht voor de Farm-to-Fork en Biodiversiteitsstrategie, werden ook in 2023 in acht genomen. Dit is opgenomen in het Belgisch programma EFMZVA 2021-2027 (zie OD 4.2). Via het Convenant 'Op koers naar duurzaamheid' wordt hier rekening mee gehouden en worden goede samenwerkingsinitiatieven gestimuleerd (zie OD 4.6).

De nieuwe Europese controleverordening bleef ook in 2023 een belangrijk actiepunt. In de Europese overlegorganen benadrukten we een zo digitaal mogelijke benadering van de administratieve procedures, het belang van een level playing field en de link met een vlotte implementatie op lidstaatniveau.

- OD 4.2 Het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV)

In 2023 ging het Belgisch programma EFMZVA effectief van start zowel voor het Vlaamse als het Waalse luik. De selectiecriteria, de elektronische applicaties en de noodzakelijke verplichtingen, handleidingen en onderdelen omtrent het beheer en monitoring werden voorgelegd aan het monitoringscomité. De meeste actietypes kunnen ingediend worden via open loket en dit volgens een patroon van vier blok- of indienperiodes per jaar. In 2023 werden ook vier projectoproepen gelanceerd:

- investeringen in verwerking van aquatische producten,
- onderzoek en innovatie in de aquacultuursector,
- de oproep tot indiening lokale strategie en actiegroep en
- bescherming en herstel mariene milieu en biodiversiteit.

Een (her)nieuw(d) initiatief tot lokale actiegroep behoort tot het EFMZVA. Hiervoor werd een coördinator/secretariaat aangesteld die zowel de strategie als het samenwerkingsverband diende uit te werken en dit via regelmatige samenkomsten met de brede range van stakeholders. Deze groep werd opgestart eind 2023 op basis van de bijhorende strategie die opgebouwd is rond vijf grote thema's: lokale productie, cultuur en toerisme, marien milieu, duurzame ondernemingen en kennis en samenwerking. De effectieve indiening van projecten wordt verwacht rond april 2024.

Naast het EFMZVA bleef ook het EFMZV actief aangezien de werking omwille van de Oekraïne-crisis werd verlengd, evenwel louter administratief. Voor de begunstigen moesten alle facturen betaald zijn ten laatste tegen 31 maart 2023 - zoals voorzien - om in aanmerking te komen. De werkzaamheden onder het EFMZV waren ook in 2023 nog zeer uitgebreid en dit door het effect van Covid, dat voor uitgebreide vertraging van zowel de projecten als het programma heeft gezorgd. Er werd daarnaast ook een wijziging van het operationeel programma doorgevoerd in de tweede jaarhelft, dit ter optimalisatie van het programma-einde. Begin 2024 wordt de administratieve afronding van de laatste projecten verwacht en kan vervolgens gestart worden met de afsluitingsprocedure voor het EFMZV.

Ook voor de BAR werden nog heel wat activiteiten verricht in het laatste werkjaar. Brexit-gerelateerde compensatie en verhoogde tracering vormden de belangrijkste dossiers. Ook hier is voor analoge redenen een administratieve verlenging tot medio 2024 toegestaan.

- OD 4.3 Ondersteuning van de Vlaamse Aquacultuursector

Het Nationaal strategisch plan aquacultuur 2021–2030, vormt hier de leidraad en de implementatie daarvan zit vervat in Belgisch programma EFMZVA 2021-2027. Een eerste call werd al gelanceerd hiervoor eind 2023. Net zoals onder het EFMZV wordt gewerkt via een Strategische Stuurgroep Aquacultuur. Dit platform brengt de diverse stakeholders samen en analyseert de ingediende projecten voor verder advies.

- OD 4.4 Instroom in de sector

Ook in 2023 werden de inspanningen rond vergaande investeringen in veiligheid, gezondheid, verbetering van de arbeidsomstandigheden en het welzijn van de bemanning aan boord van de vissersvaartuigen doorgezet en werd financiële ondersteuning gegeven voor de investeringen die hiertoe bijdragen en die verder gaan dan hetgeen wettelijk verplicht is. Verbeteren van de veiligheid en levens- en arbeidsomstandigheden vormen een absolute prioriteit, en zijn noodzakelijk om de aantrekkelijkheid van het beroep te verhogen.

In 2023 werden ook middelen ingezet om de (toekomst)mogelijkheden voor de kustvisserij en de doorstroom van recreatieve naar de professionele visserij te onderzoeken. De resultaten worden verwacht in 2024.

- OD 4.5 Brexit en andere uitdagingen voor de sector

De uitreiking van de vergunningen voor toegang tot de Britse wateren, inclusief de 6 tot 12 mijlszone, verloopt inmiddels behoorlijk vlot. De digitale systemen en de ervaring met de Licence-toepassing hebben dit proces versneld. De aanlandingen door Belgische vissersvaartuigen in UK-havens blijft nog steeds problematisch ondanks de gerichte projecten in voorgaande jaren. Het logistiek transport heeft zich hieraan weten aan te passen. De werkzaamheden van het EU/VK 'Specialised Committee on Fisheries (SCF)' is sterk toegenomen. Dit orgaan houdt toezicht op de implementatie en het functioneren van het visserijhoofdstuk in het Handels- en Samenwerkingsakkoord tussen de EU en het VK. Ook is er een sterke toename van technische maatregelen, beschermde gebieden met visserijmaatregelen en andere regelgeving in Britse wateren, een evolutie die zich naar verwachting enkel maar zal doorzetten. De complexiteit van dit alles neemt steeds verder toe.

De ontwikkeling onder federale bevoegdheid van gebieden met visserijbeperkende maatregelen zorgde voor heel wat vragen en bezorgdheden. In het ontwerp worden 3 beschermingszones voorgesteld die sowieso impact hebben op de visserij. Met betrekking tot de beschermingszone 3, dicht voor de kust en ter hoogte van Nieuwpoort, werd na overleg een corridor ingesteld ten behoeve van de kust- en garnaalvisserij. In 2024 zal het toezichtaspect rond monitoring en doorvaart uitgewerkt worden. Daarin is veiligheid essentieel en eenvoud van procedure absoluut noodzakelijk. In diezelfde optiek is ook het ontwerp marien ruimtelijk plan 2026-2034 veelvuldig voorgekomen. De visserij benadrukt daarin nood aan voldoende vrije ruimte om te vissen, vrijwaring van de kustzone van vaste structuren en de noodzaak tot multifunctionaliteit.

In het licht van de vele doelstellingen in de mariene gebieden en de druk voor 'Ban on Bottom Trawling' is de ontwikkeling van precisievisserij in combinatie met versterkte dataverzameling een noodzaak

Tenslotte is er bezorgdheid over de explosieve ontwikkeling van energieparken, zowel in Belgische wateren als de wateren van de omliggende buurlanden, waarbinnen niet langer zal gevist kunnen worden. Daartoe is een Greater North

Sea Basin Initiative opgericht waarin, naast de ontwikkeling van deze energieparken, ook de visserij aan bod komt.

- OD 4.6 Duurzame visserij

Ook in 2023 kwam de klankbordgroep van het nieuwe Convenant 'Op koers naar duurzaamheid 2021-2025' geregeld samen. Deze denktank behandelt de aankomende probleemstellingen en ontwikkelingen -geen onderwerp is vreemd- en komt tot een gedragen en gemeenschappelijk standpunt volgens de centrale thema's: beschermen, produceren en verwerken, consumeren en communiceren. Energietransitie, het marien actieplan, het marien ruimtelijk plan, de offshore energieparken en de opvolging van de BAR vormden gewichtige thema's naast de continue innovatieve en strategische ontwikkelingen via de projectwerking van de visserijfondsen. De Klankbordgroep 2023 -als centrale event- weerspiegelde deze werking via vier topics: i) Visserij Verduurzaamt (marktwerking en certificatie), ii) vaartuig van de toekomst (energie, innovatie en leefomstandigheden aan boord), iii) open ruimte op zee (MRP, energieparken, visserijmaatregelen) en iv) financieringsmogelijkheden (EFMZVA, EFMZV, Plaatselijke Groep, OVIS, provincie).

De ontwikkeling van het duurzaamheidsmonitoring- en informatiesysteem "Visserij Verduurzaamt" ging onverminderd voort in 2023. Daarvoor werd verder gewerkt aan de zeezijde richting detailinfo aan boord naast de verdere uitrol doorheen de visserijketen aan de landzijde. De impact en (h)erkenning van het -inmiddels bekende- duurzaamheidslabel moet verder geconsolideerd worden. Ook de uitrol naar andere sectoren zoals toerisme en horeca bieden zich aan. Hiervoor wordt/werd nagedacht over mogelijke organisatie- en verdienmodellen die hiervoor in aanmerking kunnen komen.

- OD 4.7 Databeheer als basis

De versterking van de IT-systemen -zowel bij de sectoren zelf, de administratie of het wetenschappelijk onderzoek- is een vast en continu gebeuren. Digitalisering is de nieuwe norm en dit voor alle fases of aspecten van de visserij-activiteiten in de breedste zin. De ontwikkeling van dataverzameling en interpretatie (Vistools) waren cruciaal en dienen als kapstok waaraan toekomstige uitbreidingen of analyses kunnen gekoppeld worden. Dit systeem is inmiddels aanwezig op 38 vissersvaartuigen en wordt ook verder uitgewerkt.

Het Departement Landbouw en Visserij bouwde in 2023 verder aan functionaliteiten van het IT-systeem Polaris. Dit leidt tot een versterkte monitoring en toezicht en anticipeert ook op de nieuwe controleverordening en marktverplichtingen.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

VISSERIJ EN AQUACULTUUR, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2023	1e BA	1e BA-JR	BU	1e BA	1e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	0	0	0	0	0	0

Toelagen IS	3.044	2.552	2.552	2.552	2.552	2.550
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	3.044	2.552	2.552	2.552	2.552	2.550

Inhoudelijke toelichting:

Voor VOI's categorie A heeft VAK 1^e BA betrekking op de gestemde vastleggingskredieten, terwijl VAK 1^e BA-JR krediet voor vastlegging van de toelage aan FIVA betreft. In se is dit geen kredietevolutie, maar een andere VAK-invulling.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

Er zijn geen ontvangstenartikelen binnen het inhoudelijk structurelement Visserij en Aquacultuur.

Uitgaven

KB0-1KDF2DT-IS – FONDS VOOR SCHEEPSJONGEREN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Fonds voor Scheepsjongeren heeft tot doel de aanwerving van scheepsjongeren aan boord van Belgische vissersvaartuigen te bevorderen door hen een bezoldiging te verlenen en door tussen te komen in de kosten en de lasten van hun tewerkstelling. De samenstelling en de werkwijze van het Fonds worden geregeld door het koninklijk besluit van 31 december 1975. De verplichte bijdragen van de reders worden vastgesteld door de Vlaamse Regering na gemotiveerd advies van de Raad van het Fonds en worden berekend op grond van de bruto-besomming van de visvangst aangevoerd door de Belgische vissersvaartuigen in de Belgische en de buitenlandse havens. Deze bijdragen moeten ten minste vijftig procent van de uitgaven van het Fonds voor het verlenen van een bezoldiging aan de scheepsjongeren en voor de lasten dekken.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2023	1e BA	1e BA-JR	BU	1e BA	1e BA-JR	BU
Uitgaven	115	115	115	115	115	113

Inhoudelijke toelichting:

De voorziene toelage van 115.000 euro voor het Fonds voor Scheepsjongeren 2023 is integraal toegekend. Aan VEK zijde was er ook een correctieboeking van -1.741 euro.

KBO-1KDF5DX-IS – FIVA

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden de toelage en het vastleggingskrediet van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector voorzien.

Zie toelichting onder 1.3.2. Overige entiteiten onder gezag: het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2023	1e BA	1e BA-JR	BU	1e BA	1e BA-JR	BU
Uitgaven	2.929	2.437	2.437	2.437	2.437	2.437

Inhoudelijke toelichting:

Voor VOI's categorie A heeft VAK 1^e BA betrekking op de gestemde vastleggingskredieten, terwijl VAK 1^e BA-JR krediet voor vastlegging van de toelage aan FIVA betreft. In se is dit geen kredietevolutie, maar een andere VAK-invulling.

Conform de aanrekenregels van VCO werd de toelage van 2.437.000 euro volledig vastgelegd en vereffend.

1.3.2. Overige entiteiten onder gezag

Entiteit: Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA) – VOI cat. A

Omschrijving

Het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquacultuursector (FIVA) werd bij decreet van 13 mei 1997 opgericht als een VOI cat A. Het FIVA heeft als opdracht binnen het Vlaamse Gewest financiële middelen ter beschikking te stellen van reders en viskwekers alsmede van hun verenigingen en coöperaties, voor structuurverbetering in de visserij- en aquacultuursector om alle verrichtingen te bevorderen die de productiviteit van de rederijen en de aquacultuur verhogen, hun rendabiliteit verzekeren, en de kostprijs verminderen.

Bij het decreet van 21 oktober 2005 werd ook de visverwerkende sector opgenomen in het FIVA-decreet en wordt toekenning van steun aan andere dan coöperatieve verenigingen mogelijk gemaakt.

Het Europese operationeel programma EFMVZ 2014-2020 (via n+3 regel lopend tot 2023) omvat de verschillende beleidsdoelstellingen die Vlaanderen mee ondersteunt met het FIVA. De projecten worden grotendeels vanuit Europa medegefinancierd. Er geldt een algemene verdeelsleutel 50% Europees – 50% Vlaams voor de meeste maatregelen. Het budget over de volledige

programmaperiode bedroeg 27,2 miljoen euro aan Vlaamse middelen. De realisatiegraad in 2023 bedroeg 9% van het totale Vlaamse budget.

De volgende unieprioriteiten werden voor dit programma vastgelegd:

- UP 1 De bevordering van ecologisch duurzame, hulpbronnenefficiënte, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij
- UP 2 De bevordering van ecologisch duurzame, hulpbronnenefficiënte, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur
- UP 3 Bevordering van de tenuitvoerlegging van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB)
- UP 4 Verhoging van de werkgelegenheid en de territoriale cohesie
- UP 5 Bevordering van de afzet en verwerking
- UP 6 Bevordering van de uitvoering van het geïntegreerd maritiem beleid

Het Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur (EFMZVA) is het fonds voor het Europees visserijbeleid. Het Europees programma loopt over de periode 2021- 2027. De EC keurde het Belgische programma in het kader van het EFMZVA goed op 19 december 2022. In 2023 werden op het FIVA al vastleggingen gedaan onder dit nieuwe programma.

De volgende beleidsdoelstellingen zijn opgenomen dit programma:

1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen
2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie
3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

De FIVA-steun vormt het Vlaamse luik van de subsidiëring van de projecten met Europese cofinanciering. nl. investeringsdossiers door primaire producenten (visserij en aquacultuur), investeringen door de visverwerkende sector, investeringen in de havens en concrete acties met een algemeen gemeenschappelijk belang (collectieve acties, innovatieve projecten, plaatselijke projecten, ...).

Hierna volgt de overheidstabel van de ontvangsten en uitgaven 2023 BA versus uitvoering 2023. (bedragen in keuro)

ESR-code	Omschrijving BA	BA 2023	Uitvoering VEK - 2023
ONTVANGSTEN			
	<i>Hoofdstuk 1: tegemoetkoming van de overheid</i>		
46.10	Toelage KB0-1KDF5DX-IS	2.437	2.437
	<i>Hoofdstuk 2: Opbrengsten als gevolg van het uitvoeren van de statutaire opdracht</i>		
57.20	Terugbetalingen door ondernemingen	2	0
	<i>Hoofdstuk 4 : Overgedragen overschot</i>		
08.21	Overgedragen overschot vorige boekjaren	2.607	2.607
TOTAAL		5.046	5.044
UITGAVEN			
	<i>Hoofdstuk 1: Bijzondere uitgaven</i>	1.809	2.597
03.22	Over te dragen overschot van het boekjaar	1.809	2.597
	<i>Hoofdstuk 2: Betalingen aan derden als gevolg van het uitvoeren van de statutaire opdracht</i>	3.237	2.447
31.12	Rentesubsidies	2.050	2.041

33.00	Subsidie visserijprojecten	500	371
51.12	Investeringssteun en andere tegemoetkomingen	1.351	939
51.30	Waarborgen	800	800
61.42	Projectsteun aan EV ILVO	586	337
TOTAAL		5.046	5.044

Ontvangsten BU 2023: 5.044.000 euro

Hoofdstuk 1: tegemoetkoming van de overheid

Rubriek 46.10: toelage van het Vlaamse Gewest: 2.437.000 euro

Hoofdstuk 2: opbrengsten als gevolg van het uitoefenen van de statutaire opdracht

Rubriek 57.20: terugbetalingen door ondernemingen: geen

Hoofdstuk 3: Bijzondere ontvangsten

Rubriek 08.21: overgedragen saldo 31 december 2023: 2.607.000 euro.

Uitgaven BU 2023: 5.044.000 euro

Hoofdstuk 1: Overgedragen saldo van het boekjaar

Rubriek 03.22: 2.597 keuro

Voor het begrotingsjaar 2023 is een daling van de uitbetaalde FIVA-steun op te merken.

De VEK voor het FIVA begrotingsjaar 2023 was voorzien voor de uitvoering van projecten die kaderen binnen het EFMZV-programma 2014-2020. Via de zogenaamde n+3-regel konden begunstigden hun uitgaven i.k.v. dit EFMZV-programma nog realiseren tot 31 december 2023. Verschillende begunstigden hebben nog een verlenging aangevraagd voor de uitvoering van hun project tot deze uiterlijke einddatum. Zij kunnen hierdoor nog hun betalingsaanvraag indienen tot 31 maart 2024. Dit betekent een vertraging in de voorziene uitbetalingen van FIVA steun. Een deel van de initieel begrote betalingen wordt dus naar 2024 verschoven.

Hoofdstuk 2: Betalingen aan derden als gevolg van het uitoefenen van een statutaire opdracht: 2.447.000 euro

Rubriek 33.00: subsidies visserijproducten: 371.000 euro.

Het betreft voornamelijk dossiers onderzoek en innovatie, projecten veiligheid en gezondheid en energiebesparing op vissersvaartuigen en dossier in het kader van duurzame ontwikkeling van visserijgebieden en -infrastructuur.

Rubriek 51.12: investeringssteun en andere tegemoetkomingen: 993.000 euro

Het betreft betalingen voor eerste installatie, modernisering vaartuigen (rentetoelagen en kapitaalpremies), ecobonus, aquacultuur (rentetoelagen en kapitaalpremies, inclusief maricultuur) en andere maatregelen (maatregelen van gemeenschappelijk belang en duurzame ontwikkeling van visserijgebieden).

Rubriek 51.30 Waarborgen: 800.000 euro

Rubriek 61.42: Projectsteun aan EV ILVO: 337.000 euro.

VAK: 2.931.000 euro bestaat uit:

- Vastleggingskrediet: 2.929.000 euro.

- Eigen ontvangsten voorgaande jaren: 2.000 euro
- Totaal vastgelegd: 2.931.000 euro

Overzicht van vastleggingen en betalingen naar UP EFMZV en prioriteit EFMZVA:

	vastgelegd (euro)	%	betaald (euro)	%
<i>UP EFMZV</i>				
1	734.433	25	1.059.904	64
2	0		366.406	22
3	0		6.530	1
5	56.250	2	214.852	13
<i>Prioriteit EFMZVA</i>				
1	984.961	34	0	
2	1.154.495	39	0	
3	0		0	
Totaal UP/prioriteit	2.930.139	100	1.647.692	100
waarborgen	0		799.719	
Totaal FIVA 2023	2.930.139		2.447.411	

Verdere informatie is opgenomen in de bijlage bij de toelichting van de jaarrekening van het FIVA.

1.3.3. Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit: Fonds voor Scheepsjongeren

Het Fonds voor scheepsjongeren is een sui generis instelling die deel uitmaakt van de Vlaamse deelstaatoverheid, door onder sectorale code 13.12 te ressorteren.

Ontvangsten

- De toelage van de Vlaamse overheid bedroeg 115.000 euro en betrof overheidstussenkomst in de scheepsjongerenbezoldiging en de werkingskosten. De uiteindelijke kost bedraagt 109.459,24 euro
- Vanuit de provincie West-Vlaanderen bedroeg de tussenkomst 21.794 euro.
- De tussenkomst van de reders bedraagt 0,05% op de brutobesomming. De totale te innen redersbijdragen voor 2023 bedroeg 45.053,95 euro (Belgische havens: 37.741,27 euro en buitenlandse havens: 7.312,68 euro)
- De verplichte bijdragen van de reders worden vastgesteld door de Vlaamse Regering na gemotiveerd advies van de Raad van het Fonds en worden berekend op grond van de bruto-besomming van de visvangst aangevoerd door de Belgische vissersvaartuigen in de Belgische en de buitenlandse havens. Deze bijdragen moeten ten minste vijftig procent van de uitgaven van het Fonds voor het verlenen van een bezoldiging aan de scheepsjongeren en voor de lasten dekken.
- Reserves 31 december 2022: 189.376,16 euro

Uitgaven

- De terugstorting van RSZ aan de reders: 42.133,58 euro
- Bezoldiging scheepsjongeren: 63.773,50 euro
- Bedrijfsvoorheffing scheepsjongeren: 3.356,50 euro
- Werkingskosten: 76.606,45 euro

- Beschikbare reserves 31 december 2023: 177.836,11 euro

Voor het jaar 2023 waren er in totaal 2.159 zeedagen (+ 102 betaalde feestdagen). Dit betekent voor 2023 een daling van 656 zeedagen (daling betaalde feestdagen met 40) tegenover 2022. Het aantal scheepjongeren in 2023 was 56 of een stijging met 10 ten opzichte van 2022.

VII. BELEIDSVELD: LANDBOUW- EN ZEEVISSERIJONDERZOEK

Het beleidsveld Landbouw- en Zeevisserijonderzoek omvat één inhoudelijk structurelement, nl. Landbouw- en Zeevisserijonderzoek (ISE E)

1. ISE LANDBOUW- EN ZEEVISSERIJONDERZOEK

Dit inhoudelijk structurelement omvat de volledige werking van ILVO.

ILVO staat voor multidisciplinair, onafhankelijk onderzoek gericht op duurzame landbouw, visserij en voeding in Vlaanderen en dit in een economisch, ecologisch en maatschappelijk perspectief. ILVO voert daarnaast aan de hand van verworven kennis gespecialiseerde dienstverlening uit met betrekking tot landbouw, visserij en voeding en staat in als nationaal referentielaboratorium voor specifiek taken.

1.1. Strategische doelstellingen

In de beleidsnota 2019-2024 Landbouw en Visserij zijn voor dit inhoudelijke structurelement volgende Strategische Doelstellingen ingeschreven:

- SD6. Het realiseren van co-creatief onderzoek m.b.t. landbouw, visserij en voeding;
- SD7. ILVO zet in op onderzoek dat aansluit bij actuele vraagstukken en prioriteiten;
- SD8. ILVO als katalysator.

1.2. Operationele doelstellingen

- OD 6.1 Onderzoek ingebed in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (SDG's)

Het ILVO traject in kader van de SDG's is niet beperkt tot de onderzoekskouter of de vastgoedstrategie als transitieproject. Ook daarbuiten werden heel wat acties opgezet geïnspireerd door de Agenda 2030. Zo werd IDEAConsult ingeschakeld om een beeld te krijgen van de verschillende rollen die ILVO opneemt in enkele maatschappelijke transitie, maar ook om de impact van de samenwerking met ILVO in te schatten. Een derde en laatste luik van deze analyse omvatte een internationale benchmarking van ILVO. De bevindingen uit deze studie worden verder opgevolgd via Operationele Doelstellingen en dergelijke. Daarnaast werden verdere stappen gezet inzake het mobiliteitsbeleid, HR beleid (met onder meer de invoering van een Gender Equality Plan), de permanente opleiding van de medewerkers via het platform GoodHabitz en de oprichting van een Jongerenraad.

Het label 'practice what you preach' of het opnemen van een voorbeeldfunctie, voor ILVO wordt dit een belangrijk thema voor de komende jaren.

- OD 6.2 Onderzoek in samenwerking met partners in binnen- en buitenland

Het Agrolink Vlaanderen Netwerk werd geactualiseerd, het platform blijft actief in Europese netwerken maar zal daarnaast meer de focus leggen op onderlinge samenwerking en complementariteit. Zo komt de organisatie tegemoet aan de

oproep in het regeerakkoord om te zoeken naar synergie. Agrolink focust op de zoektocht naar synergie en kennisdeling tussen de leden en op samenwerking met de overheid, de industrie en de eindgebruiker. Door samenwerking tussen de leden enerzijds worden fundamenteel en toegepast onderzoek, praktijkkennis, voorlichting en opleiding met elkaar verweven.

ILVO ging strategische allianties aan met het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) en diept in dit kader verdere onderzoeklijnen uit. We zetten verdere samenwerking uit met diverse beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid en andere Vlaamse onderzoeksinstituten bv. VITO, IMEC, VWI's en Vlaamse universiteiten en Hogescholen.

Doordat ILVO en het VLIZ samen ondergebracht werden in de nieuwe InnovOcean campus, werd ook deze samenwerking duurzaam uitgebouwd.

ILVO participeerde verder in heel wat nationale en internationale netwerken om zo ons onderzoeksambities te realiseren en om bijkomend onderzoeksmiddelen naar Vlaanderen te trekken. Getuige hiervan is het stijgend aantal EU-projecten die door ILVO worden binnengehaald.

- OD 6.3 Living Labs

Als toepassingsgerichte onderzoeksinstituten zal ILVO het technologieaanbod afstemmen op de vraag naar bruikbare en rendabele technologische innovaties, die antwoorden bieden voor de dagelijkse praktijken. Door reeds bij de ontwikkeling van nieuwe technologieën of bij het voortraject van technische innovaties de praktische toepasbaarheid en haalbaarheid als vertrekpunt te nemen, kan innovatie versneld, effectiever en beter gericht toegepast worden. Om het bredere systeem te kunnen capteren en om de interactie met alle relevante stakeholders te maximaliseren, zet ILVO in op het verder uitbouwen van Living Labs. Deze Living Labs zijn interfaces tussen onderzoekers, landbouwers, stakeholders en overheidsdiensten. Er zijn vandaag zes thematische ILVO Living Labs actief, waaronder het Marien Living Lab. Regelmatig starten er nieuwe projecten op binnen de schot van deze living labs of worden stakeholders samengebracht tijdens demo's, workshops en studiedagen.

Het hart van Living labs is vaak unieke infrastructuur. Ook hier blijft ILVO verder op inzetten – de nieuwe InnovOcean campus zal hier zeker een positieve bijdrage in leveren

- OD 6.4 De mogelijkheden van big data optimaal benutten

ILVO onderschrijft de doelstellingen van de Flemish Open Science Board (FOSB). Deze zijn gericht op het beter beschikbaar maken van wetenschappelijke data. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is dat de datasets FAIR moeten zijn: vindbaar (Findable), toegankelijk (Accessible), uitwisselbaar (Interoperable), en herbruikbaar (Reusable). Samenwerking is ook een kernwaarde van ILVO – onderzoekers doen op een natuurlijke manier beroep op elkaars expertise. ILVO zal hier nog een stap verder in gaan en ook het delen en hergebruiken van datasets faciliteren, op de eigen campus en gericht naar andere organisaties. Dit vraagt opleiding, IT infrastructuur, tijd en een uitgewerkt beleidskader. De datamanager van ILVO geeft hiertoe frequent opleidingen en workshops om hier stappen voorwaarts te blijven zetten.

Ook in het kader van zeevisserij wordt data steeds belangrijker. Meest opvallend in 2023 was de opportuniteit om data te verzamelen aan boord van

visserstvaartuigen. Eind 2023 was meer dan de helft van de Belgische vaartuigen uitgerust met een real-time volautomatisch data-collectiesysteem. Dit levert data aan die bruikbaar zijn voor visbestandsramingen en voor het ontwikkelen van state-of-the-art vangstvoorspellingsmodellen, dat helpt ons om een volgende stap te zetten naar een volwaardige ecosysteembenadering voor de visserij. We onderzoeken tevens de mogelijkheden om deze data ter beschikking te stellen aan derden. Met DjustConnect hebben we alvast de gepaste tool om dat op een vlotte manier te kunnen doen.

- OD 7.8 Voeding

Het voedingsonderzoek binnen ILVO is zeer breed – het is gericht op onder meer het reduceren van voedselverliezen tijdens het oogst- en verwerkingsproces, het opwaarderen van afvalstromen, identificeren van bioactieve componenten of voedingsvezels maar ook op het verbeteren van de hygiëne doorheen de keten, het verbeteren van recepturen of texturen om voeding gezonder of duurzamer te maken en gerichte voeding in de zorgsector.

Op vraag van retailers en leveranciers adviseert ILVO over de duurzaamheid van visserij- en aquacultuurproducten. Tevens worden er duurzaamheidsbeoordelingen opgemaakt voor specifieke producten. Voor wildvangst wordt bv. een fiche opgemaakt die de ecologische duurzaamheid bepaalt van de vissoort, uitgaande van de biologische karakteristieken van de soort, de ecologische effecten van de visserijactiviteit en het management van de soort in het beoordeelde gebied. Zoals de voorgaande jaren was er ook in 2023 een intensieve samenwerking tussen ILVO en enkele grotere retailers zoals Colruyt en Delhaize. Elk jaar adviseert ILVO de VLAM bij de keuze van de 'VIS van het jaar', in 2023 was dit schartong. Rekening houdend met het feit dat de bestanden van schartong gezond zijn, de quota gerespecteerd worden en dat het aandeel van duurzamere visserijtechnieken toeneemt, blijkt er geen gevaar voor overbevissing van schartong door de Belgische vissers. Vanuit een wetenschappelijk oogpunt steunde ILVO daarom de keuze van schartong als 'VIS van het Jaar 2023'.

ILVO blijft ook inzetten op aquacultuurtoepassingen en werkt verder aan nieuwe, mariene voedingsproducten en -componenten zoals wieren, algen en schaal- en schelpdieren.

- OD 7.9 Duurzame visserij

ILVO zet in op de duurzame exploitatie van natuurlijke hulpbronnen uit de zee en op innovatieve monitoring van de gevolgen van die exploitatie op het mariene ecosysteem. Door toenemende investeringen in 'blauwe groei' en blauwe biotechnologie' zit het gebruik van onze zee in de lift. Die groei heeft gevolgen voor de natuurlijke hulpbronnen en het ruimtegebruik, die we efficiënt zullen monitoren met behulp van innovatieve technieken die we mee ontwikkelen.

De Vlaamse vloot wordt verder uitgerust met sensoren die zowel voor de visserij als voor het onderzoek waardevolle data opleveren, ILVO biedt vissers de nodige tools om van hun verduurzamingstraject een succes te maken en werkt mee aan de bouw van één groot ecosysteemvoorspellingsmodel dat duurzame exploitatie van onze zeerijkdommen mogelijk maakt. We verbreden onze blik tot een systeemvisie en zetten in op valorisatie en samenwerking met bedrijven en beleid. Het Marien Living Lab staat voor een flexibele, co-creatieve manier om aan onderzoek te doen samen met de sectoren die op zee actief zijn.

De InnovOcean campus, het gloednieuw gebouw in Oostende waar de onderzoekseenheid Visserij van ILVO samen met het Vlaams Instituut voor de Zee

gehuisvest werd, vormt hier een belangrijke stimulans. Deze campus zal de in het Vlaams Regeerakkoord gevraagde clusterwerking in de visserijsector zeker ten goede komen. ILVO ontvangt een dotatie voor de verplichte datacollectie en adviestaken ter ondersteuning van het Europees visserijbeleid (KB0-1KFB2EY-IS).

Naast vele onderzoeksprojecten gericht op duurzame visserij, zet ILVO ook in op innovatie dicht bij de praktijk. Via LOODS 33 ondersteunt ILVO 'samen' en 'hands on/van uit de praktijk' de sector bij het optimaliseren van hun vistuig. Het doel is om, naast de routinematige werkzaamheden in het kader van wetenschappelijke visserijprojecten, wetenschappers en vissers maar ook vissers onderling te laten samen komen, overleggen, brainstormen en werken aan innovatieve vistuigontwerpen. Deze werk- en ontmoetingsplaats is gelegen aan de Eduard Anseelekaai 33 in Oostende te midden van de loodsen van de Belgische rederijen. Via een 'open-deur-politiek' wordt de drempel voor vissers zo laag mogelijk houden. Het onderzoek en de co-creatie richt zich op verschillende aspecten van het visvangstproces, zoals de ontwikkeling van nieuw vistuig, de verbetering van de soort- en lengte-selectieve eigenschappen van bestaande vistuigen, alternatieve visserijtechnieken, de vermindering van het brandstofverbruik en het terugdringen van de milieu-impact van de visserijactiviteiten.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Voor wat betreft het budgettair kader voor ISE E verwijs ik naar de BBT BU 2023 voor Landbouw van collega Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw.

1.3.1. Overige entiteiten onder gezag

Entiteit: Eigen Vermogen Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek

Voor wat betreft de toelichting bij de uitvoering 2023 van het EV ILVO verwijs ik naar de BBT BU 2023 voor Landbouw van collega Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw.

1.3.2. Overige entiteiten onder toezicht

Er zijn geen entiteiten onder toezicht binnen dit inhoudelijk structurelement.

VIII. BELEIDSVELD: PROMOTIE LANDBOUW, TUINBOUW EN ZEEVISSERIJ

Het beleidsveld 'Promotie landbouw, tuinbouw en zeevisserij' omvat één inhoudelijk structurelement, nl. Promotie landbouw, tuinbouw en zeevisserij (ISE F).

1. ISE PROMOTIE LANDBOUW, TUINBOUW EN ZEEVISSERIJ

Dit inhoudelijk structurelement heeft betrekking op promotie voor hoofdzakelijk primaire producten uit Vlaanderen i.c. promotie voor zuivelproducten, aardappelen, groenten & fruit, vis, vlees, bier, bioproducten, streekproducten, bloemen & planten van bij ons. Deze promotie wordt steeds getoetst aan het duurzaamheidscharter van VLAM. Deze promotie is generiek, los van merk of winkel, en wordt gevoerd in binnen- en buitenland.

In concreto heeft dit inhoudelijk structurelement betrekking op de activiteiten van VLAM vzw.

1.1. Strategische doelstellingen

In de beleidsnota 2019-2024 Landbouw en Visserij is voor dit inhoudelijk structurelement volgende SD ingeschreven:

- SD 5. Lekker Van Bij Ons

Als onderdeel van het economisch relanceplan focust VLAM op het versterken van de veerkracht van de sector, met specifieke aandacht voor het stimuleren van de lokale voedselketen en de relance van de export. VLAM is ook nauw betrokken bij de Vlaamse voedselstrategie, die de herkenbaarheid van lokale voeding door de consument wil verhogen en wil bijdragen aan een veerkrachtige voedsleconomie.

Binnen de visserijsector heeft VLAM als doel om de verkoop van 'vis van bij ons', zowel duurzaam gevangen als gekweekt, te bevorderen en de waarde van de gehele visketen te vergroten. Het benadrukt het belang van ons visserijaanbod, waarbij timing en lokale beschikbaarheid als cruciaal worden beschouwd. De communicatiecampagne van VLAM benadrukte het belang van bewuste en duurzame keuzes, met een focus op vis gevangen door Vlaamse vissers.

De communicatiestrategie rust op vier pijlers: lokaal, duurzaamheid, gezondheid en productkennis via recepten. Lokaliteit wordt enerzijds benadrukt door samenwerking met de Lekkervanbijons-campagne, waardoor vis aangeland door onze Belgische vissers kan profiteren van een groter bereik en de kracht van deze community. Daarnaast biedt dit platform informatie en inspiratie binnen de genoemde pijlers. Anderzijds werden in 2023 bij aanvang van elk nieuw seizoen ook andere communicatiekanalen zoals advertenties en artikels, (digitale) tv, online advertenties en videopreroll ingezet voor het promoten van de vissen van het moment.

Verder voorzag de sector promotiemateriaal naar de klein- en groothandel zodat de visspecialzaken hun klanten konden verwennen met inspirerende receptenfolders over onder andere de vissen van de seizoenen en de vis van het jaar. Een jaarkalender met de vissen van het seizoen, aangevuld met heerlijke recepten met vissen en producten van bij ons, vormde het sluitstuk van het jaar.

Dankzij BAR-middelen werd het najaar versterkt met een billboardcampagne (7 sec spot) op de (digitale) televisiekanalen van DPG-media met vissoorten van bij ons.

VLAM moedigde ook horeca aan om meer lokale vis op het menu te zetten, o.a. via de 'Vis van het jaar' en de 'Viskok van het jaar'-verkiezing. Immers, Lekker van bij ons heeft ook een BtoB-luik, waarmee VLAM zicht richt naar verswinkels, grotere spelers in retail en horeca. Ook hotelscholen vormden in 2023 opnieuw een specifieke doelgroep en kregen o.a. verschillende workshops rond vis van bij ons aangeboden.

Aquacultuur verkent geleidelijk zijn rol in het leveren van lokale, duurzame en kwalitatieve voeding, wat een aanvulling kan zijn op de visserijsector. VLAM blijft alert op ontwikkelingen in de sector om de communicatie hierop af te stemmen.

Exportpromotie was ook in 2023 een belangrijke pijler voor VLAM. In 2023 koos VLAM ervoor om in al zijn exportcommunicatie Vlaanderen sterker uit te spelen als voedselregio. Het communicatieplatform voor de visserijsector heet voortaan www.flandersseafood.com, waar importeurs informatie en mogelijke leveranciers vinden. De Vlaamse bedrijven kunnen via een login marktstudies en handelsvoorstellen raadplegen en kunnen zich er ook inschrijven voor beurzen en events onder de VLAM-koepel. Aansluitend op deze generieke exportondersteuning is export voor de Vlaamse visserijsector van economisch belang. De wereldvakbeurs Seafood Expo Global te Barcelona speelt hierin een cruciale rol. VLAM organiseerde er opnieuw een groepsstand en bracht er Vlaamse visbedrijven in contact met de internationale handel.

Als kenniscentrum beschikt VLAM over een schat aan marktinformatie. In 2023 startte VLAM met nieuwe contracten, zodat deze opnieuw voldoen aan de actuele noden. Bij de vernieuwing werd rekening gehouden met de nood aan continuïteit van data om evoluties op te volgen, in combinatie met efficiëntere methoden en aangepaste productlijsten. Deze data worden niet enkel ingezet voor de eigen werking, maar worden ook actief verspreid naar een database van ruim 370 professionelen. Verder vormt deze marktkennis ook nuttige inzichten voor beleidsvoorbereiding. Zo worden data van VLAM ingezet in de voorbereiding en opvolging van het eiwitbeleid en was VLAM medeauteur van de eerste eiwitmonitor die uitgebracht werd in het kader van de eiwitstrategie. De consumenteninzichten die jarenlang werden verzameld, werden voor de eerste keer ook gebundeld in een boekvorm: de 5G-mix. In dit boek wordt het voedingsgedrag van de Vlaming ontrafeld aan de hand van 5 belangrijke elementen, nl. genot, gemak, geld, gezondheid en geweten. Vanaf april 2024 is het boek beschikbaar via de webshop van VLAM.

1.2. Operationele doelstellingen

In de beleidsnota 2019-2024 zijn geen OD's voor deze SD opgenomen.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

Voor wat betreft het budgettair kader voor ISE F verwijs ik naar de BBT BU 2022 voor Landbouw van collega Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw.

IX. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

Voor wat betreft de apparaatskredieten van het beleidsdomein Landbouw en Visserij verwijs ik naar de BBT BU 2023 voor Landbouw van collega Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw.

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

Binnen het beleidsdomein Landbouw en Visserij zijn er geen begrotingsprogramma's zonder beleidsveld.

X. LIJST MET AFKORTINGEN

(Tekst)

AO	Algemene Ontvangsten
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
TO	Toegewezen ontvangsten
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
WT	Werkings- en Toelagen (ESR-aggregaat)

II. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Soort initiatief	Aard	Titel	Korte omschrijving	Stand van zaken
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Decreet houdende wijziging van diverse decreten over het landbouw- en visserijbeleid	In het verzameldecreet worden een aantal aanpassingen aangebracht. Op vlak van de visserijregelgeving betreft dit in het bijzonder de omschakeling van strafrechtelijke naar administratieve handhaving voor de naleving van de visserijregelgeving, analoog aan de manier waarop reeds handhaving op de landbouwregelgeving werd aangepakt.	Decreet van 29 maart 2024
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de werking en het beheer van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquacultuursector (FIVA) en de verrichtingen die voor steun vanuit FIVA en EFMZVA in aanmerking komen	Het besluit van de Vlaamse Regering van 5 februari 2016 moet vervangen worden, omdat via de goedkeuring van verordening (EU) 2021/1139 van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2021 tot oprichting van het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en tot wijziging van Verordening (EU) 2014/1004, het huidige EFMZV vervangen wordt door het nieuwe Europees Fonds voor	Besluit van 16 juni 2023, BS 20 september 2023

			Maritieme Zaken en Visserij en aquacultuur (EFMZVA).	
Nieuw beleidsinitiatief	Regelgeving	Besluit van de Vlaamse Regering tot aanpassing van de sectorale zeevisserijregelgeving naar aanleiding van de oprichting van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij	Het Departement Landbouw en Visserij stond in de sectorale zeevisserij regelgeving aangeduid als bevoegde entiteit. Naar aanleiding van de omvorming van het Departement Landbouw en Visserij naar het Agentschap Landbouw en Zeevisserij wordt de regelgeving aangepast via een verzamelBVR. Daarnaast wordt ook de formulering van de bevoegdheid van de bevoegde minister aangepast aan de wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering.	Besluit van 17 november 2023, BS 13 december 2023

II. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

Er zijn in 2023 geen resoluties en moties van het Vlaams Parlement die betrekking hebben op het Zeevisserijbeleid.

III. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Er zijn in 2023 geen aanbevelingen van het Rekenhof die betrekking hebben op het Zeevisserijbeleid.

IV. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

Er zijn in 2023 geen arresten van het Grondwettelijk Hof en het Hof van Justitie die betrekking hebben op het Zeevisserijbeleid.